

Hướng sinh kế cho người chăn nuôi

(tiếp theo và hết)

KỶ 2: GIẢI PHÁP TRONG ĐẠI DỊCH

Dịch bệnh trên đàn gia súc, gia cầm, giá cả bắp bệnh đã và đang trở thành nỗi ám ảnh với các địa phương, người chăn nuôi. Đó là lý do nhiều hộ chăn nuôi ở huyện Hưng Hà đang tìm hướng chuyển đổi con vật khác có hiệu quả hơn.

Phát triển chăn nuôi đại gia súc là chủ trương phù hợp trong giai đoạn hiện nay.

“Đầu tư trang trại với diện tích 3,7ha nuôi đàn bò hơn 230 con bò giống Bỉ, trong đó có 70 con bò giống có thể nói là một quyết định đúng đắn sau hơn 4 năm thực hiện” - ông Lê Văn Luận, chủ trang trại nuôi bò tại xã Tân Hòa (Hưng Hà) chia sẻ. Ông Luận cho biết thêm: Thức ăn chính của bò là cỏ voi, mỗi ngày một con bò ăn khoảng 20kg cỏ. Do vậy, trang trại dành khoảng 3ha để trồng cỏ voi. Để bảo đảm thức ăn cho bò, chúng tôi còn thu mua nguyên liệu dư thừa của nông nghiệp như rơm, cây ngô, đậu

đỗ... để bò ăn những lúc thiếu cỏ. Phân bò được trang trại đổi cho doanh nghiệp ở tỉnh Hòa Bình lấy mĩa về cho bò ăn, nhờ đó môi trường chăn nuôi được bảo đảm. Để phòng tránh bệnh cho bò, chúng tôi tiến hành tiêm phòng cho bò 2 lần/năm. Bò nuôi tốt có thể tăng trưởng đạt 30 - 40kg/tháng. Một con bò nuôi 1 năm nặng khoảng 6 tạ. Với tiến thức ăn, công lao động hết khoảng 35.000 đồng/con/ngày, giá bán hiện nay là 85.000 đồng/kg, trừ chi phí tôi thu lãi 50.000 đồng/con/ngày. Qua thực tế 4 năm chăn nuôi tôi thấy bò phù hợp để phát

triển tại địa phương, có sức lớn nhanh, bệnh tật ít. So với nuôi chó doanh nghiệp ở tỉnh Hòa Bình lấy mĩa về cho bò ăn, nhờ đó môi trường chăn nuôi được bảo đảm. Để phòng tránh bệnh cho bò, chúng tôi tiến hành tiêm phòng cho bò 2 lần/năm. Bò nuôi tốt có thể tăng trưởng đạt 30 - 40kg/tháng. Một con bò nuôi 1 năm nặng khoảng 6 tạ. Với tiến thức ăn, công lao động hết khoảng 35.000 đồng/con/ngày, giá bán hiện nay là 85.000 đồng/kg, trừ chi phí tôi thu lãi 50.000 đồng/con/ngày. Qua thực tế 4 năm chăn nuôi tôi thấy bò phù hợp để phát

triển tại địa phương, có sức lớn nhanh, bệnh tật ít. So với nuôi chó doanh nghiệp ở tỉnh Hòa Bình lấy mĩa về cho bò ăn, nhờ đó môi trường chăn nuôi được bảo đảm. Để phòng tránh bệnh cho bò, chúng tôi tiến hành tiêm phòng cho bò 2 lần/năm. Bò nuôi tốt có thể tăng trưởng đạt 30 - 40kg/tháng. Một con bò nuôi 1 năm nặng khoảng 6 tạ. Với tiến thức ăn, công lao động hết khoảng 35.000 đồng/con/ngày, giá bán hiện nay là 85.000 đồng/kg, trừ chi phí tôi thu lãi 50.000 đồng/con/ngày. Qua thực tế 4 năm chăn nuôi tôi thấy bò phù hợp để phát

những năm qua việc chăn nuôi của gia đình anh không tránh khỏi những thiệt hại do giá cả thị trường bấp bênh. Theo anh Tuyến, có thể hôm nay gà bán với giá 40.000 đồng/kg thì ngày mai đã giảm xuống còn 30.000 - 35.000 đồng/kg, thậm chí 20.000 đồng/kg. Do vậy, việc phát triển kinh tế chưa ổn định và gia đình anh Tuyến cũng chưa dám mở rộng sản xuất. Mới đây, khi nghe nói tình, huyện có chủ trương khuyến khích người chăn nuôi chuyển sang nuôi bò, gia đình anh đã tìm hiểu và hy vọng sẽ thực hiện được chuyển hướng chăn nuôi, góp phần đưa phát triển kinh tế gia đình bền vững.

Hiện nay, huyện Hưng Hà có gần 15.000 con trâu, bò, trong đó 14.200 con bò. Lợi thế của huyện là có 14 xã duyên gang, trên 40km đê, ngoài ra còn có 1.750ha đất vùng bãi, trên 21.000ha đất canh tác lúa. Đó là những điều kiện thuận lợi để phát triển chăn nuôi đại gia súc. Vì vậy, phát triển đàn gia súc là chủ trương phù hợp trong khi bệnh dịch tả lợn châu Phi đang diễn biến phức tạp và kéo dài. Theo nhận định của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, bệnh dịch tả lợn châu Phi vẫn diễn biến phức tạp, không chỉ gây thiệt hại nặng về kinh tế cho người chăn nuôi mà còn làm mất cân đối trong sản xuất thực phẩm của ngành chăn nuôi. Vì vậy, cùng với việc tăng cường các biện pháp ngăn chặn, khống chế dịch, đòi hỏi các địa phương, ngành Nông nghiệp, người chăn nuôi phải quy hoạch tổ chức lại chăn nuôi. Đồng thời, cần tiếp tục cơ cấu lại ngành theo hướng đẩy mạnh phát triển chăn nuôi gia súc, nhất là gia súc ăn cỏ. Theo chỉ đạo của tỉnh, hiện nay nhiều hộ chăn nuôi ở huyện Hưng Hà đang và sẽ chuyển hướng sang chăn nuôi đại gia súc. Làm tốt vấn đề này không những góp phần ngăn chặn bệnh dịch tả lợn châu Phi mà còn tạo sinh kế cho các hộ chăn nuôi. Nếu mô hình được nhân rộng và liên kết chặt chẽ, tận dụng hiệu quả các phụ phẩm trong nông nghiệp thì đây còn là cách giải bài toán khan hiếm thực phẩm đối với gia súc trong thời gian tới.

Kiến Xương

Đẩy nhanh tiến độ sản xuất vụ mùa

Gieo mạ khay của Công ty TNHH Hưng Cúc trên đồng đất Thanh Tân (Kiến Xương).

Những ngày này, trên khắp các cánh đồng của huyện Kiến Xương bà con nông dân đang đẩy nhanh tiến độ làm đất, chăm sóc mạ chuẩn bị các điều kiện tốt nhất cho sản xuất vụ mùa theo đúng kế hoạch.

Tại khu vực sản xuất lúa mùa của Công ty TNHH Hưng Cúc (thôn An Cơ Đông, xã Thanh Tân) những ngày qua thường xuyên có hơn 10 công nhân thực hiện công đoạn gieo mạ khay và chăm sóc mạ. Bà Lương Thị Nhài cho biết: Cứ tới mùa vụ, sau khi tranh thủ làm xong diện tích gieo cấy của nhà, tôi đều đến làm thuê cho công ty để kiếm thêm thu nhập. Mô hình gieo mạ khay của Hưng Cúc có nhiều ưu điểm bởi hạt giống khỏe, đất có nhiều dinh dưỡng nên độ đồng đều tốt hơn mạ được và thời gian gieo ngày hơn. Vì thế, chúng tôi chỉ mới vào khay 2 ngày nhưng mai là mạ có thể lên xanh, tính từ lúc gieo tới khi cấy chỉ khoảng 10 - 12 ngày. Ông Trần Thế Lữ, thôn Tử Tế cho biết: Mặc dù gia đình chỉ có hai người, tuổi đã cao nhưng với quyết tâm không để ruộng hoang tôi vẫn duy trì cấy 5 sào giống lúa chất lượng để ăn. Vì thế, ngay khi thu hoạch xong lúa xuân, tôi đã tiến hành thuê máy làm đất, bừa ngà toàn bộ diện tích. Dự kiến sẽ cấy vào khoảng 10 ngày tới.

Ông Trần Quang Hưng, Giám đốc HTX SXKD DVNN xã Thanh Tân cho biết: Vụ lúa mùa năm 2019 toàn xã gieo cấy 297ha, trong đó 74ha trà lúa mùa sớm, 223ha lúa mùa đại trà với các giống lúa chủ yếu BC15, TBR225. Đến nay, toàn

bộ diện tích đã cơ bản được bừa ngà, người dân đã tiến hành gieo mạ đại trà từ ngày 21 - 23/6, dự kiến sẽ cấy từ ngày 8 - 10/7. Vụ mùa này toàn xã đã tích tụ được trên 35ha cho các doanh nghiệp và cá nhân thuê ruộng, trong đó Công ty TNHH Hưng Cúc cấy 17ha giống lúa T10, còn lại 3 cá nhân khác chủ yếu cấy giống lúa BC15. Để đẩy nhanh tiến độ sản xuất vụ mùa, HTX đã huy động 56 máy xuống đồng làm đất cho bà con, tuyên truyền các thôn tổ chức cắt cỏ, khơi thông dòng chảy và nạo vét mương máng. Toàn xã hiện có 3 máy cấy, dự kiến sẽ có khoảng 40ha lúa được cấy bằng máy.

Tại cánh đồng thôn Đông Lâu, xã Bình Nguyên, chủ máy làm đất Vũ Đình Phước cho biết: Ngay sau khi đưa nước vào ruộng, tôi đã đưa máy xuống đồng làm theo vùng, đến nay đã hoàn thành xong 1,5 mẫu của nhà và khoảng gần 40 mẫu cho 35 hộ dân ở trong và ngoài thôn. Để bà con cấy đúng lịch thời vụ, tôi tranh thủ sớm tới ở ngoài đồng, mỗi ngày cày được khoảng hơn 5 mẫu cho người dân. Ông Phạm Văn Đông, Giám đốc HTX SXKD DVNN xã Bình Nguyên cho biết: Khoảng 20 ngày nay, 72 máy làm đất trong toàn xã đã xuống đồng cày lật đất cho toàn bộ 384ha lúa mùa của bà con nông dân. Hiện tại, trên 90% diện tích cấy lúa mùa đã được cày, dự kiến đến ngày 10/7 sẽ bắt đầu cấy đại trà và kết thúc cấy trước ngày 20/7. Để hạn chế mầm bệnh gây hại cho lúa, HTX đã tuyên truyền bà con nông dân dùng 20kg với bột/sào hoặc các

chế phẩm sinh học xử lý rơm rạ ngay khi cày lật đất. Ngoài ra, HTX đã tổ chức đánh chuột gây hại cho lúa mùa lần một ngày từ khi gieo mạ. Hiện tại, toàn xã đã gieo đủ mạ để cấy 100% diện tích, đồng thời khuyến cáo bà con gieo từ 5 - 10% mạ dự phòng. Xã cũng đã nhận 1.114 gói thuốc trừ rầy của huyện cấp cho cơ sở để người dân tiến hành phun thuốc trước khi cấy từ 5 - 7 ngày. Mọi công tác chuẩn bị sản xuất vụ mùa đến nay cơ bản đã xong, tuy nhiên thực tế nguồn nhân lực để cấy lúa ngày càng khan hiếm, chi phí sản xuất ngày càng tăng cao nên vẫn còn trường hợp gieo sạ. Vì thế, HTX mong muốn các cấp chính quyền địa phương cần cấp có cơ chế hỗ trợ cho người dân mua máy cấy và tìm cách liên kết tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp cho bà con.

Theo chỉ đạo của Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện: Các xã, thị trấn cần đẩy mạnh tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho người dân thực hiện nghiêm để án sản xuất vụ mùa, trong đó chú trọng đẩy nhanh tiến độ làm đất, chăm sóc mạ, cấy đúng khung lịch thời vụ, đặc biệt là khuyến cáo người dân không gieo thẳng. Với chủ trương gieo cấy 100% diện tích, không để ruộng hoang, vụ mùa năm nay toàn huyện sẽ cấy gần 11.400ha, trong đó giống lúa chất lượng cao sẽ chiếm khoảng 30%, giống lúa năng suất cao chiếm khoảng 70% diện tích. Kiến Xương phấn đấu thời vụ cấy lúa mùa kết thúc trước ngày 20/7.

THU THUY

Ông Bệ “cấy” nhanh hơn 90 thợ cấy giỏi

Ở vụ mùa này, ông Nguyễn Xuân Bệ, thôn Trung, xã Song Lãng (Vũ Thư) là một trong những người được nhiều nữ nông dân yêu mến nhất, bởi với 3 chiếc máy cấy, ông Bệ đã thay hàng trăm chị em làm công việc vất vả “còng lưng” cấy lúa khi mùa vụ đến.

Cánh đồng thôn Trung gần trưa, cái nắng như đổ lửa xuống cánh đồng. Nếu là người đi cấy thủ công, phải khom lưng cấy trong cái nắng bỏng rát này cũng không mấy người trụ nổi. Thế nhưng, 2 người đàn ông điều khiển 2 chiếc máy cấy trên cánh đồng vẫn cần mẫn làm nhiệm vụ của mình. Cứ mỗi lượt máy lướt qua mặt ruộng, những cây lúa xanh, nhỏ xíu đã được cấy lên, hàng nối hàng thẳng tắp. Kiểm tra thấy những hàng lúa mới cấy đứng thẳng, cứng cáp, độ sâu cắm rễ lúa bảo đảm tiêu chuẩn, ánh mắt ông Bệ tỏ rõ sự hài lòng. Ông Bệ cho biết, nhiều năm trước, ông từng là cán bộ của HTXNN ở địa phương nên ít nhiều có chút kiến thức và kinh nghiệm sản xuất nông nghiệp. Ham đầu tư máy móc để áp dụng vào sản xuất, trước kia gia đình

ông từng là một trong những hộ tiên phong mua máy gặt đập liên hợp, máy cấy công suất lớn để phục vụ sản xuất của bà con. Vụ xuân năm 2017, thấy nhu cầu sử dụng máy cấy ở địa phương rất cao, ông Bệ khởi xưởng và chung vốn cùng với HTXNN Song Lãng (xã Song Lãng) đầu tư mua máy cấy để làm dịch vụ cấy lúa cho nông dân. Sau mấy vụ triển khai, dịch vụ cấy lúa bằng máy của ông Bệ và HTXNN Song Lãng khá thành công. Đến vụ mùa này, khi HTXNN dừng triển khai dịch vụ, ông mạnh dạn đầu tư kinh phí mua lại 2 chiếc máy cấy và mua thêm 1 máy cấy mới, 1 máy gieo hạt và 7.000 chiếc khay gieo mạ, tổng kinh phí gần 200 triệu đồng để tiếp tục thực hiện dịch vụ cấy lúa bằng máy cho nông dân. Tính ra đến nay ông Bệ là cá nhân có nhiều máy cấy nhất trên địa bàn huyện Vũ Thư.

Cùng như nhiều chủ máy cấy khác, ông Nguyễn Xuân Bệ gặp khó khăn nhất ở khâu gieo mạ khay. “Tôi đã phải lặn lội đi nhiều tỉnh ngoài để học hỏi kinh nghiệm gieo mạ khay. Có vụ gieo mạ hồng, lổ vài tạ

thóc giống, tuy nhiên đến nay, tôi khá tự tin vì đã nắm được khá chắc kinh nghiệm gieo mạ khay. Một trong những bí quyết đó là tuyệt đối không sử dụng phân bón hóa học, chất kích thích để cây mạ xanh tốt, mà phải sử dụng phân hữu cơ, cố gắng làm sao để cây mạ “đanh”, dễ mạ cứng, khi cấy xuống ruộng, cây lúa chắc, ít bị chết, cây sinh trưởng, phát triển khỏe” - ông Bệ chia sẻ. Ngoài ra, ở mỗi ruộng ông sẽ chỉ đạo các thợ lái máy cấy điều chỉnh kỹ thuật máy móc sao cho hợp lý, ví dụ ở chân ruộng trũng, đất bừa thì độ dúi của cây lúa chỉ cần nhẹ, sao cho cây lúa không bị nghẹt rễ; nhưng ở chân đất cát, pha cát, đất thường bị “rẽ”, “lỳ” thì cần phải điều chỉnh máy dúi mạnh hơn, nếu không thì cây lúa sẽ bị nổi lên. Hoặc việc điều chỉnh “hàng sòng”, “hàng tay” của cây lúa cũng khá linh hoạt, theo nhu cầu của từng hộ, nhưng ông Bệ vận động bà con để máy cấy thực hiện đúng tiêu chuẩn kỹ thuật khuyến cáo nhằm hạn chế sâu bệnh, cho năng suất cao nhất... Không còn vất vả nhổ mạ và cấy, chỉ cần đứng trên bờ chỉ ruộng để

máy cấy đến cấy, bà Phạm Thị Nụ, thôn Trung, xã Song Lãng tỏ rõ sự phấn khởi: Nhờ có ông Bệ đưa máy cấy về làng, tôi “thoát” được cảnh đi nhổ mạ từ mùa đêm và công lụng cấy giữa nắng hè như thế này. Không riêng tôi, mà chị em phụ nữ đều cảm ơn ông Bệ vì đã “bán mặt cho đất, bán lưng cho trời” thay chị em. Cái hay nữa là cấy máy, lúa bảo đảm kỹ thuật nên chúng tôi đỡ phải phun thuốc phòng, trừ sâu bệnh hơn, lúa cho năng suất cao hơn... Ông Doãn Đức Thanh, Trưởng thôn Trung, xã Song Lãng cho biết: Thôn có 215 mẫu lúa mùa, trong đó bà con đăng ký cấy bằng máy là 30 mẫu. Nhờ ông Bệ mạnh dạn đưa máy cấy về đồng ruộng đã góp phần giải quyết vấn đề lao động cấy lúa, giảm chi phí sản xuất, bảo đảm khung thời vụ, hạn chế sâu bệnh, nâng cao năng suất lúa. Đặc biệt, có máy cấy, bà con hạn chế tình trạng bỏ ruộng vì thiếu lao động và hạn chế tình trạng gieo thẳng lúa mùa hơn trước.

Với 3 máy cấy, vụ mùa năm nay, ông Nguyễn Xuân Bệ nhận cấy khoán gần 45ha lúa mùa cho nông dân của 3

HTXNN: Song Lãng, Đông Phú (xã Song Lãng), Minh Hùng (xã Việt Hùng) với chi phí 240.000 đồng/sào. Với công suất làm hiện tại, trung bình mỗi máy cấy được 3 mẫu lúa/ngày, với 3 máy đạt công suất 9 mẫu lúa/ngày, tương đương hoặc cao hơn 90 lao động cấy trong 1 ngày. Nhiều người đùa rằng một mình ông Bệ “cấy” nhanh hơn 90 thợ cấy giỏi. Ước tính, trừ chi

phí đầu tư, ông sẽ thu lãi hàng trăm triệu đồng từ dịch vụ cấy lúa mùa bằng máy cho nông dân. Ngoài ra, ông tạo việc làm thời vụ cho 7 - 8 lao động ở các khâu lái máy cấy, kiểm tra, dặm lại một số cây lúa bị nổi, vận chuyển mạ khay, thu nhập từ 200.000 đồng - 500.000 đồng/ngày/người. “Không chỉ mang lại thu nhập khá cho gia đình từ dịch vụ cấy lúa bằng máy, điều

tôi phấn khởi hơn cả là bản thân tôi đã áp dụng máy móc, khoa học kỹ thuật để góp phần thay đổi tư duy, thói quen sản xuất, giảm sức lao động, hạn chế sâu bệnh, nâng cao năng suất lúa cho nông dân” - ông Bệ chia sẻ thêm.

QUỲNH LƯU

(Tác phẩm dự thi viết về đề tài người Thái Bình - đất Thái Bình)

Ông Nguyễn Xuân Bệ (người lái máy cấy) mạnh dạn đầu tư máy móc phục vụ bà con nông dân.